

Vladár Gábor református lelkipásztor igehirdetése
(Sopron, 2020. április 26.)

Mindenért hálát adjatok

A mi segítségünk az Úr nevében van, aki Atya, Fiú, Szentlélek, teljes Szentháromság, egy, örök igaz Isten. Ámen

Kezdő ének: 8. zsoltár 1. és 9. verse: "Ó, felséges Úr, mi kegyes Istenünk"

Derekas ének: 255. dicséret 1-3. és 8. verse: "Mely igen jó az Úr Istent dicsérni"

Lekció: Efezus 5,1-2.8-20

"Legyetek tehát Isten követői mint szeretett gyermekei, és éljetez szeretetben, ahogyan Krisztus is szeretett minket, és önmagát adta értünk áldozati ajándékkul, Istennek kedves illatként. (...) Mert egykor sötétség voltatok, most azonban világosság vagytok az Úrban: éljetez úgy, mint a világosság gyermekei. A világosság gyümölcse ugyanis csupa jóság, igazság és egyenesség. Ítéljétek meg tehát, mi az, ami kedves az Úrnak, és ne vegyetez részt a sötétség haszontalan cselekedeteiben, hanem inkább leplezzétek le ezeket. Mert amiket titokban tesznek, azokról még beszélni is szégyen, de mindaz, amit a világosság leleplez, nyilvánvalóvá lesz. Mert minden, ami nyilvánvalóvá lett, az világosság. Ezért mondja: „Ébredj fel, aki alszol, támadj fel a halálból, és felragyog neked a Krisztus.” Jól vigyázzatok tehát, hogyan éltek; ne esztelenül, hanem bölcsen, kihasználva az alkalmas időt, mert az idők gonoszak. Éppen ezért ne legyetez meggondolatlanok, hanem értsétek meg, mi az Úr akarata. Ne részegedjetez meg bortól, amelyben pusztulás van, hanem teljetez meg Lélekkel, mondjatez egymásnak zsoltárokat, dicséreteket és lelki énekeket, énekeljetez és mondjatez dicséretet szívetekben az Úrnak, és adjatez hálát Istennek, az Atyának mindenkor mindenért, a mi Urunk Jézus Krisztus nevében."

Imádság: *Áldunk és magasztalunk Téged, Istenünk, mennyei Atyánk, e reggelen Igédért, a Veled való közösségért. Urunk, ha nem vagy velünk, üres az életünk. Jöjj hát, és ajándékozz meg Szentlelkeddel, jelenléted erejével. Emelj föl minket, oszlasd el reménytelenségünket. Mutasd meg egyéni életünk zűrzavarában azt a rendet, amelyet kiszabtál számunkra. Sötét előttünk az út: haladj előttünk világossággal. Nyugtalan a mi szívünk: add nekünk a Te békességedet. Szólj hozzánk, hogy megérezzük: szabad Téged meghallanunk. Jöjj, és tedd beszédedet élővé és hatóvá. Krisztus által kérünk, hallgass meg könyörgésünkben. Ámen.*

Prédikáció előtti ének: 161. dicséret 1. verse: "Siess, keresztyén, lelki jót hallani"

Textus: Az Szentírásnak az az igéje, amelynek üzenetére figyelni kívánunk, írva található a felolvasott igeszakaszunkban, az Efezusi levél 5. fejezetének 15. versében:

„Jól vigyázzatok tehát, hogyan éltek: ne esztelenül, hanem bölcsen, kihasználva az alkalmas időt, mert az idők gonoszak”.

Szeretett Testvéreim!

Gyülekezetünkben minden hónap utolsó vasárnapján családi istentiszteletet tartunk. Ilyenkor szülők és gyermekek nem csak a templomban vagyunk együtt, hanem az istentisztelet után a gyülekezeti termünkben a dúsan megterített asztalok körül is elbeszélgetünk. Ma is ilyen családi istentiszteleten lehetnénk együtt, de minden másképpen alakult. Szép templomunk üresen áll, Isten azonban most is velünk van, hogy Igéje által közösségébe vonjon minket, bárhol is vagyunk.

Naponta belépek Isten házába egy rövid fohászra, és ilyenkor gyakran eszembe jut egy régen olvasott történet. Az ilyen történetekre szokták mondani: nem biztos, hogy igaz, de jól ki van találva. E történet szerint a város egyik egy templomába minden áldott nap, déli 12 órakor belép egy ember, egy percre megáll, majd kisiet a templomból. A lelkipásztornak feltűnik ez a számára ismeretlen ember a furcsa szokásával, és egy idő múltán megszólítja: „Ne haragudjon, de megkérdezhetem, mit csinál itt minden nap?” „Semmi különös, csupán imádkozom” – hangzik a válasz. „Ilyen rövid ideig”- kérdi meglepődve a lelkipásztor. „Ó, az én imádságom nagyon rövid. Csupán ennyi: „Jézusom, itt vagyok – János”. Történt azonban, hogy egy idő múlva elmaradt ennek az embernek a templomlátogatása. A lelkipásztor érdeklődött utána, és megtudta, hogy János kórházba került. Meglátogatta, és ott a nővérek elmesélték neki, hogy János a kórteremben a betegársai számára a legcsodálatosabb gyógyszer. Hitével és derűjével tartja a lelket mindenkiben. Amikor pedig megkérdezték tőle, honnan ez a gyöngyöző, belső derű, akkor azt válaszolta nekik: a látogatómtól. Furcsállták a válaszát, mert soha nem látogatta senki. Így természetesen a lelkipásztor is azonnal János örömeinek forrására, a különös látogatóra kérdezett rá nála. János pedig mosolyogva mondta: „Az én látogatóm minden nap déli 12 órakor eljön hozzám, megáll a betegágyamnál, és csak ennyit mond nekem: „Jánosom, itt vagyok - Jézus”.

Szeretett Testvéreim! Nem tudom, hogy igaz-e ez a történet, de az bizonyos, hogy jó ki van találva. Szépen mutatja ugyanis, hogy hitünk és életünk milyen szoros kapcsolatban van egymással. Erről beszél Pál apostol is felolvasott hosszabb igeszakaszunkban, amikor nemes egyszerűséggel ezt kéri a Szentlélek által tőlünk: „Legyetek az Isten követői”. Erről máshol, ilyen tömör megfogalmazásban nemigen olvasunk a Bibliában. De hát mit is jelent Isten követőjének lenni? Azt talán, amire az édenkerti kígyó is biztatta Ádámot és Évát (1Móz 3,5), hogy csábításának engedve „istent játszanak”? Legyünk olyanok, mint az Isten? Rázzunk le magunkról minden kötöttséget, és senki ne szóljon bele az életünkbe? Nem! Éppen ellenkezőleg! Pál apostol itt egy olyan kifejezést használ, ami az ókori művészetek és mesterségek egyik szakkifejezése volt. Ez volt: az utánzás, a minta követése (mimésis = imitatio). Arra utal: ha valaki meg akar tanulni valamilyen mesterséget, hivatást, akkor mesterre, példaképre, szabályokra van szüksége, és azt követnie kell. Például Gárdonyi Zoltánnak, 20. századi nagy egyházzene-szünknek, gyülekezeti énekkarunk névadójának, Kodály Zoltán volt a nagy tanítómester. Egy szakmán belül az inas a segéd úr kézmozdulatait lesi el, a segéd pedig a mester úrét. Amikor első osztályos kisgyermek voltam és a betűvetést tanultam, akkor a tanító nénink az irkámban öt-hat sor elejére is felírt mintaszerűen ugyanazt a betűt, hogy én azt otthon a magam ákom-bákom betűivel a sor végéig ismételgessem. Az apostol tehát ennyit akar mondani: ha keresztyén vagy, akkor ismerned kell bizonyos szabályokat, mintára, példára van szükséged, és gyakorolnod kell a keresztyén élet művészetét. Ezért folytatja így: Legyetek Isten követői – *mint szeretett gyermekei, és éljetez szeretetben, ahogyan Krisztus is szeretett minket.* Vagyis: Istent mi nem tudjuk követni, csak úgy, hogy ő ideadott valakit közénk, példaként, hogy őt követve Isten követői lehessünk. Jézus Urunk az utolsó vacsorán, amikor megmosta a tanítványok lábát, ezt mondta nekik: „Példát adtam nektek,

hogy amint én tettem veletek, ti is úgy tegyetek”. Tanítómesterünk, Kálvin, ezt mondja az efezusi levélhez írt magyarázatában: arra emlékeztet itt Pál, „hogy a gyermekeknek hasonlóknak kell lenniük az apjukhoz... Isten gyermekei vagyunk, ezért kötelességünk, hogy tőlünk telhetően az ő követői legyünk a jó cselekedetekben”. A mennyei Atyának tehát akkor leszünk a követői, ha a Jézusban kapott példát követjük. Jézus Urunk az életfüzetünk egy-egy sorának elejére felírt „minta-betű”, hogy mi – a magunk ákom-bákom betűivel utánozva - gyakorolgassuk egy életen át a krisztusi életet.

Mindnyájunk hétköznapi tapasztalata a példaadás formáló ereje. Hitünk és szeretetünk által növekszik, hogy a körülöttünk lévők példaként, felelősen élünk élük, mi pedig figyelünk szüleinkre, tanítóinkra, a hitben nálunk erősebbekre. Mint ahogyan mi magunk is ilyen példává lehetünk. A mostani járvány – emberségünk próbája is. Az én felelős magatartásom, minta-adásom akár életet jelenthet a másik ember számára. Ezekben a „gonosz időkben” életfontosságúak lehetünk egymás számára.

Mit is kér tehát az apostol? Legyetek a mennyei Atya követői azzal, hogy a „világosság gyermekeként” (8) beleéletek Krisztust ebbe a világba. Szó szerint ezt mondja: „Jól vigyázzatok arra, hogyan éltek; ne esztelenül, hanem bölcsen, kihasználva az alkalmas időt, mert az idők gonoszak” (15-16). Három területre is ráirányítja a figyelmünket, ahol Isten gyermekeként helyt kell állnunk, és egyúttal gyakorolhatjuk is a keresztyénségünket. Először is azt mondja: teljünk meg Isten Szentlelkével. Másodszor azt: vigasztaljuk egymás énekléssel. Végül pedig: adjunk hálát Istennek. Vagyis jól vigyázzunk életünk tartalmára, a körülöttünk lévőkre, és az életünk minőségére.

1. Ezt olvassuk: „Ne részegedjete meg bortól, amelyben pusztulás van, hanem teljete meg Lélekkel” (18). Bár korunk embereként nagy költőnk is ki meri mondani magáról: „Hajtson a Szentlélek vagy a korcsma gőze” (Ady: Új vizeken járok), itt azonban valami másról van szó. A bornak és a Szentléleknek e furcsa egybekapcsolásával int és emlékeztet az apostol, hogy az emberi lélek szüntelenül éhes és szomjas. „Isten-formájú üresség” van bennünk, mondta valaki találóan. Ezt az ürességet sok szélhámos akarja manapság feltölteni, és mi magunk is sokszor mindenféle bódító gőzök és párlatok segítségével gondoljuk kitágítani szűkre szabott életünket. Erről a jelenségről is sokat beszélhetnénk. Pál apostol annyit mond: ne tedd ezt! Miért ne? Azért, mert abban pusztulás van. A részeg ember ugyanis már csak önmagával foglalkozik. Előbb csak nem akar a környezetére figyelni, azután pedig már nem is tud – amint ezt valaki pontosan megfogalmazta. Ez a „részegség” egyúttal korunk leképezése is. Az önmagába forduló, sem Isten sem embert nem ismerő korunk képe. Aki viszont kapta az Isten Szentlelkét, az valóságosan is képes kapcsolatba, közösségre lépni Istennel és az embertárssal is. Amikor a Szentlélek betölti a szívemet, az életemet, ott egybekapcsolódom mennyei Atyámmal, megváltó Krisztussal és egyúttal a másik emberrel. Méltóságot ad életünknek az a tudat, hogy Isten „szeretett gyermekei” (1) vagyunk, hogy mások számára „világosság vagyunk az Úrban” (8). De hát hogyan lehet ez a Lélek az enyém? Erre, Testvérek, nincs recept. Csupán annyit kér Isten tőled, hogy nyisd ki ökölbe szorított kezedet, és formáld belőle imádkozó tenyeret. Egy életút során sok minden ökölbe szoríthatja az ember kezét. De formáld most imádságra, és kezd el mondogatni a történetbeli János imádságát: Jézusom, itt vagyok – és tedd hozzá a nevedet. Bizonyos vagyok benne, hogy az ilyen imádság után egyikőnk tenyere és szíve sem marad üresen, mert Isten megtölti azt Szentlelkének ajándékaival.

2. Másodszor így figyelmeztet az apostol: „mondjatok egymásnak zsoltárokat, dicséreteket és lelki énekeket – énekeljete és mondjatok dicséretet szívetekben az Úrnak.” (19). Vigyázzunk: az apostol nem fülhallgatós zenehallgatásra hív, hanem közös éneklésre: „mondjatok egymásnak zsoltárokat...”. Csodálatos, persze, hogy a különböző technikai eszközök révén a

zene ma már mindenütt jelen van, csak az az elszomorító, hogy sokszor ki sem nyitjuk a szánkat. Még iskolai tanévnyitók végén is nyugodt szívvel bejelenthetik: most pedig *hallgassuk* meg a Himnuszt. Ma, amikor bezárt világunkban mindenki arról beszél, hogyan tudjuk sportolással elviselhetőbbé tenni életünket, az apostol arra hív: töltsétek fel üresen kongó, belső világotokat Isten dicséretével. Miért fontos ez? Amikor éneklünk, akkor láthatatlan lelki kezünkkel belekapaszkodunk a másik ember kezébe, függetlenül az ajánlott két méteres távolságtartástól. Az olaszok ezt az érzést jól ismerik, a járvány idején híressé lett „balkon-énekléseikkel” gyakorolják is. De ugyanezt érezzük mi, keresztyének is. Egyszer valaki így vallott nekem: már nem tudom, hogy mi volt az ige apám temetésekor, de még most is beleborzongok, amikor eszembe jut a koporsó leengedésekor felhangzó gyülekezeti ének: „*Nincs már szívem félelmére,/ nézni sírom fenekére,/ mert látom Jézus példájából,/ mi lehet a holtak porából*” (347. ének 3. v.). Amikor egy gyülekezet azt éneklő: „Az Úr énnéem őriző pásztorom,/ azért semmiben meg nem fogyatkozom”, akkor ezzel nem csak hitvallást tesz, hanem egyúttal ígét is hirdet. Magam soha nem felejttem el, hogy a rendszerváltás után közvetlenül, amikor még nem rendeződött a börtönlelkészi státus, istentiszteleteket tartottunk a sopronkőhidai börtönben, egy istentisztelet alkalmával milyen megrendítő erővel zendült fel 60-70 férfitorokból: „*Az Isten Bárányára letésem bűnöm én*” (459. ének 1. v.). Az Istent magasztaló éneklésnek a távlata is csodálatos. Pál arról tesz bizonyosságot a Korinthusi levélben (13,13), hogy életünk végén túl egyetlen dolog marad meg: a szeretet. A patmoszi látók pedig arról ír, hogy a mennyei világban ott énekelnek majd a megváltottak az angyali karokkal. Minden elmúlik, de megmarad az Isten irántunk való, síron túl is elkísérő szeretete és az Istent magasztaló, mennyei kóruséneklés.

3. Végül azt mondja az apostol: „Adjatok hálát Istennek, az Atyának mindenkor mindenért”. Vagyis, ha eddig arról volt szó, hogy kik is vagyunk mi, és hová tartozunk, most azt tudjuk meg: hogyan kell élni keresztyénként e világban. A válasz egyszerű: Isten iránti hálaadással. Nem ostobaság-e ilyesmiről beszélni éppen most, amikor az egész világon végigrezdül egy nagy aggodalom? Sokan kérdezzük: merre halad tovább az emberiség sorsa és benne a mi egyéni életünk. Társadalmi méretekben talán még soha nem éreztük, hogy mennyire kiszolgáltatottak vagyunk, milyen hamar véget érhet földi pályánk. Ennek ellenére, sőt, éppen most érvényes igazán az apostoli szó: „mindenkor mindenért adjatok hálát Istennek”. Hittanos gyermekeink egy csoportjának az volt az egyik házi feladata, hogy írjanak egy héten át egy-két mondatos rövid imádságot arról, hogy miért tudnak e nehéz helyzetben hálát adni. Nem idézek ezekből a kis imádságokból, de azt gondolom, sokat tanulhatnánk abból, ha minden nap összefoglalnánk mi is: mi az, amiért e mai napon hálát adhatok Istennek. Jó dolog az, ha minden napommal el tudok számolni az élő Isten színe előtt, a mennyei Atyám iránt érzett hálával. A hálaadás a dicséretmondáshoz hasonlóan felszabadít és boldoggá tesz, mert a kapott ajándékról az ajándékozóra, Istenre emeli tekintetemet. Így adhatunk hálát mennyei Atyánknak életünkért, családjunkért, egészségünkért, munkánkért, a betevő falatért. És mivel a Pál által használt „hálaadás” szó az úrvacsorát, az eucharisziát is magába foglalja, így kitáguló horizontunkban ott van a megélt szép istentiszteleti közösségeink reménysége is. Ezért fogalmaz más helyen Pál hasonlóképpen: „imádságokban és könyörgésekben minden alkalommal hálaadással tárjátok fel kívánságaitokat az Isten előtt” (Fil 4,6). Tudom, hogy vannak kívánságaink, kéréseink. És ez jó, mert azt jelenti, hogy tervezzük a jövőt. De vannak-e ilyen imádságos alkalmak is az életünkben? Vagyis: van-e élő reménységünk? Lehet, hogy most szorongunk sok minden miatt. Meghallhatjuk azonban a remény szavát: „akik az Úrban bíznak, erejük megújul, szárnyra kelnek, mint a sasok, futnak, és nem lankadnak meg, járnak, és nem fáradnak el” (Ézs 40,31).

Mivel töltse meg tehát a hívő ember, Isten „szeretett gyermeke” ezekben a „gonosz időkben” a szívét-lelkét? Pál apostol mit tanácsol nekünk? Azt tanácsolja: Istent dicsérő énekléssel, másokra odafigyeléssel, és végül hálás reménységgel. Fogadjuk meg a tanácsát. Ámen.

Imádság: Mennyei Édesatyánk az Úr Jézus által! Köszönjük Neked, hogy ezen a családi istentiszteletünkön is tanítani kívánsz minket. Megvalljuk színed előtt, hogy most, ezekben a „gonosz időkben” különösen is szükségünk van jószágos, biztató, reménységet adó szavadra. Úgy éltünk mindeddig, mintha örökké itt maradnánk e földön. Most pedig naponta átéljük a múlandóság nyugtalanító érzését, amely darabonként veszi el tőlünk, és ragadja el látható világunkat. Félelemmel nézünk a holnapok felé, mert egy lépésre van tőlünk a halál.

Mennyei Atyánk! Segíts minket józanságra, önmérsékletre, és mindenek előtt bátor hitre. Taníts minket úgy számlálni napjainkat, hogy bölcs szívhez jussunk. Mi a halált, a szenvedést, a kétségbeesést nem tudjuk legyűrni. Csak a Te jövődő világodban lesz ez másképpen. Hadd értsük meg most, mit jelent e világban a Te szeretett gyermekeidként élni. Adj nekünk józan, egyszerű, Rád figyelő, Téged magasztaló és hálaadó életet, hogy számoljunk életünk töredezett voltával és Tőled kapott lehetőségeivel egyaránt. Add, hogy amikor különösen is megtapasztaljuk a családi élet egybetartozandóságát és közösségét, akkor ennek hadd érezzük meg az ajándék jellegét. Segíts kimondani egymás iránti érzéseinket, és tudjunk bocsánatot kérni egymástól.

Ugyanígy imádkozunk, Urunk, népünkért, határokon innen és túl. Igazgasd a víruskutatókon dolgozók gondolkodását! Adj erőt a járvány megfékezésén dolgozóknak, és adj gyógyulást a betegeknek. Mutasd meg rajtunk kegyelmedet, hogy testvérként tudjunk nézni egymásra! Segíts mindig meglátni a jót a másik emberben, és segíts, hogy közösen tudjuk megoldani gondjainkat. Könyörgünk a nélkülözőkért, akiknek talán a legszükségesebb sincs meg. És könyörgünk azokért, akik bővülködnek a földi javakban, hogy engedelmeskedjenek szereteted szavának. Kezedbe ajánljuk, Atyánk, e világ sorsát. Így visszük eléd, Urunk, gyülekezetünket, annak minden tagját. Könyörgünk kórházban lévő testvéreinkért, különösen azért az édesanyáért, aki szabadító szeretetedre vár. Köszönjük hitben járó életét. Köszönjük, hogy szíve nyitott minden szavadra. Légy Urunk, vele, szereteteivel együtt. De imádkozunk, Urunk, a családokért, az otthonokért is. Megértjük, még ha nehéz is, hogy most azzal kerülünk egymáshoz közel, ha fizikális távolságot tartunk egymástól. Óvd és oltalmazd az egymáshoz tartozókat, légy az özvegyekkel, magányos életűekkel, és az elárvult életekkel. Adj reménységet a fiataloknak, őrizd őket minden bajtól. Légy az érettségiző fiataljainkkal, hadd tudjanak számot adni ismereteikről Oltalmazó szereteted legyen velünk.

Szenteld meg életünket, hogy Neked tetsző életet élhessünk. Krisztusért kérünk, hallgass meg könyörgésünkben. Ámen

MIATYÁNK

ADAKOZÁS Felhívom a gyülekezet figyelmét az adakozásra, tudva, hogy a jókedvű adakozót szereti Isten

ÁLDÁS Az Atya kegyelme, a Fiú szeretete és a Szentlélek közössége legyen mindnyájunkkal. Ámen.

Záró ének: 261. dicséret 1-4. verse: "Kegyelmes Isten, kinek kezébe életemet adtam"